Print

-1-

Karnataka Lokayukta

(Under Section 7 of the Karnataka Lokayukta Act, 1984)

CASE NUMBER : **COMPT/LOK/BCD/3419/2018**

District : **Bangalore (U)**

BY :

1. SUO MOTO,

As per the Order of Honble Lokayukta Date: 30/11/2018

COMPLAINANT/S

AGAINST :

1. COMMISSIONER,
BBMP, BENGALURU.

2. JOINT COMMISSIONER
South Zone, BBMP, BENGALURU.

3. SPECIAL COMMISSIONER,
Health and Administration, BBMP, BENGALURU.

4. DIRECTOR
Horticlutre Department, Lalbagh, BENGALURU.

5. DEPUTY DIRECTOR
Horticlutre Department, Lalbagh, BENGALURU.

6. JOINT DIRECTOR
Department of Animal Husbandry, BENGALURU.

RESPONDENT/S

Allegation/Grievance Brief :	Dereliction of Duty.
Received From :	Suo Moto.
Received On :	30-11-2018

Seal and Signature

Complaint stands allotted to :	**ARE-1**

SCRUTINY AND OPINION

 LOK/BCD-3419/18.

KARNATAKA LOKAYUKTA, BENGALURU

Date : 30.11.2018

O R D E R

"Prajavani" Kannada daily news paper dated 24th November, 2018, has published a news item under caption **"ಲಾಲ್ ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಕಸದ ಆರ್ಭಟ"**, highlighting that at Lalbagh, garbage and other unwanted waste materials have been thrown indiscriminately. It is useful to extract the said paper publication which reads as under -

"ಬೆಂಗಳೂರು: ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗಂಟೆ 10 ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಮೌನ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ನಸುಕಿನಿಂದಲೇ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಒಡ್ಡಿದವರಂತೆ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ನಗರವಾಸಿಗಳು ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಸದ ಆರ್ಭಟ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೊಡನೆ ತಿಂಡಿ ಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ತಂದವರು ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಎಸೆದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಾಯಿಗಳಿಗೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಡಿ

Lok/BCD-3419/18 -3-

ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆ ತಿಂಡಿ ಮಾರುವವರೂ ಕೂಡ ಕಸವನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

'ಜನರು ತಿಂಡಿಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಿಸಾಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ಮಯ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಮರದಿಂದ ಬೀಳುವ ಎಲೆ, ಕಾಯಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕೊಳತು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಲ್ಲದೇ ಉದ್ಯಾನವನ ಸೊರಗಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಗಿರಿನಗರದ ನಿವಾಸಿ ಅರುಣಾ ಹೇಳಿದರು.

'ಬೇರೆ ಉದ್ಯಾನಗಳಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಸದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಕೆಲಸಗಾರರು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಅಂತ ಕಸದ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ' ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್ ಮಳಿಗೆಯ ಸಹಾಯಕರೊಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರು. ಕಸದ ಸಮಸ್ಯೆ ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಕಸವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಿಸಿ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವಾಯುವಿಹಾರಿಗಳು ಕೂಡ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

'ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯಾನಗಳಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟ ಆಡೋಕೆ ಜಾಗ ಇರಬೇಕಿತ್ತು' ಎಂದು ಕೆಲವು ಪೋಷಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ಕಾಣೆಯಾದ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ: ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಒಳಗೆ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಇರುವುದಾಗಿ ಗೂಗಲ್ ಮ್ಯಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ವಿದೇಶಿಯರು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ."

2) The news item published above highlights that the beautiful Lalbagh garden which has been maintained and required to be preserved for the benefit of the general public and more particularly for the senior citizens and children is being polluted on account of indiscriminate throwing of garbage containing eatables and other waste materials. This is taking place on account of the total failure of the officers concerned to maintain the Lalbagh Garden.

3) Prima-facie, if the news item published in the news paper is correct, it only indicates that there has been total dereliction of duty by the concerned officers who are required to maintain good atmosphere and cleanliness. The said inaction on the part of the concerned officers amounts to mal-administration within the meaning of Section 2(10) of the Karnataka Lokayukta

Lok/BCD - 3419/18 -5-

Act. The grievances of the public are also required to be addressed as contemplated under Section 2(8) of the Karnataka Lokayukta Act.

4) It is needless to point out that throwing of indiscriminate garbage and other unwanted materials will emanate bad smell which will affect the health of the public who visit for morning walk and for other purposes. It is the duty of the concerned officers to prevent any member of the public from indiscriminate throwing of garbage and other waste materials and to take appropriate legal action against such culprits. It is also the duty of the authorities concerned to maintain the garden in the way it is required to be maintained for public purpose/good.

5) It has also come to my notice that there are stray dogs in the Lalbagh garden. While the life and safety of the dogs will have to be taken care by the concerned authorities under "Prevention of Cruelty to Animals Act, it is also the duty of the authorities concerned to prevent any untoward incident to the members of the public who visit the Lalbagh or any other public place from attack by the dogs and causing physical injury to the

people who use Lalbagh and other public places. In this aspect of the matter, the BBMP has a huge responsibility. It is useful to extract relevant portion of Section 58, 258 and 345 of the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 which reads as follows –

> "**Sec.58. Obligatory functions of the corporations**.- It shall be incumbent on the corporation to make reasonable and adequate provision by any means or measures which it is lawfully competent to use or to take, for each of the following matters, namely:- (1) erection of substantial boundary marks of such description and in such positions as shall be approved by the Government defining the limits or any alteration in the limits of the city; **(2) the watering and cleansing of all public streets and public places in the city and the removal of all sweepings there from; (3) the collection, removal, treatment and disposal of sewage, offensive matter and rubbish and, the preparation of compost manure from such sewage, offensive matter and rubbish;"**

> "**Sec. 258. Provision for daily cleaning of streets and removal of rubbish and filth**.- The Commissioner shall provide,- (a) for the daily surface-cleaning of all public streets and the removal of the sweeping therefrom, and (b) for the removal of,- (i) the contents of all receptacles and depots and the accumulations at all places provided or appointed by him under section 255 for the temporary

Lok|BCD-3419|18 -7-

deposit of any of the things specified therein, and (ii) all things 1 [collected or] 1 deposited by owners or occupiers of premises in pursuance of any notice issued under section 256."

"**345. Destruction of stray pigs and dogs.-** If any dogs 1 [x x x]1 or pigs are found straying, the same may be summarily destroyed by any person authorised in that behalf in writing by the Commissioner."

6) In view of the above, I am of the considered view that it is in public interest to treat the above news item published in Prajavani daily news paper dated 24.11.2018, as source material to initiate suo-motu proceedings in exercise of power conferred on me under Sec.7(1)(b) and Sec.9(3)(a) of Karnataka Lokayukta Act – 1984, for the purpose of enquiry and investigation. Accordingly, the suo-motu proceedings is initiated. The office is directed to register this case as suo-motu proceedings.

7) For the purpose of inquiry/investigation as directed above, it is necessary to issue notices to the officers mentioned below and implead them as respondents No.1 to 6.

1. The Commissioner, Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike, Bengaluru.

- 8 · Lok/BCD-3419/18.

2. The Joint Commissioner, South Zone, Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike, Bengaluru.

3. The Special Commissioner, (Health & Administration), BBMP, Bengaluru.

4. The Director, Horticulture Department, Lalbagh, Bengaluru

5. The Deputy Director, Horticulture Department, Lalbagh, Bengaluru

6. The Joint Director, Department of Animal Husbandry, Bengaluru

8) As observed by me earlier, it is the duty of all the authorities concerned and the officers referred to above, to take immediate remedial measures to redress the grievances of the public which are highlighted in the news item extracted above. Further, the respondents referred to above are directed to submit their comments/reply and also the steps they have taken to prevent throwing of garbage and other waste materials at Lalbagh and to prevent members of the public being attacked by the stray dogs. The comments called for may be submitted within four weeks time from today.

Lok/BCD-3419/18 8-9-

9) List this case for consideration of report on **27th Dec, 2018 at 3.00 p.m.** Communicate this order to all the parties concerned including the Staff Reporter of "Prajavani" Kannada daily news paper dated 24th Nov. 2018. The reporter is reserved liberty to come and assist the Lokayukta if he finds desirable to do so and submit further information.

along with the copy of the paper publication

(Justice P.Vishwanatha Shetty) 30/11/2018
Lokayukta
State of Karnataka

*vl

10) ARLO-IV / Additional Registrar of Enq.1

11) 27/12/2018. ARE-1.

ಗೌ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ -ರವರ ಆದೇಶದಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿ -ಗಳಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಸ್ವೀಕೃತಿ ಮಂಡಿಸಿದೆ.
ಆಯುಕ್ತರು, ತುಮಕೂರು & ತಹಶೀಲ್ದಾರ್, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ -ರವರ ಪತ್ರದ ದಿ: 15/12/18 ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷ ಆಯುಕ್ತರು. (ಆರೋಗ್ಯ & ಆಡಳಿತ) ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ. -ರವರ ಪತ್ರದ ದಿ: 22/12/18 ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

LOK/BCD-3419/2018.

ತೋಟಗಾರಿಕಾ
ನಿರ್ದೇಶಕರುರವರ
ಪತ್ರದ ದಿ: 26/12/2018
ಬಂದಿದ್ದು, ಮಾನ್ಯರ
ಮುಂದಿನ ಆದೇಶಕ್ಕಾಗಿ
ಮಂಡಿಸಿದೆ.

KARNATAKA LOKAYUKTA, BENGALURU

No.Compt/LOK/BCD/3419/2018/ARE-1 Date :27.12.2018

O R D E R

Dr.M.Jagadeesh, Joint Director of Horticulture is present along with Sri M.R.Chandrashekar, Deputy Director, Lalbagh, Bengaluru, on behalf of Respondent No.4 and 5. A Status Report dated 22/26.12.2018 has been filed by the Director of Horticulture Department. Along with the Status Report certain photographs depicting developmental activities taken by the Horticulture Department has been enclosed. It is useful to extract the report filed by the Director of Horticulture Department, which reads as hereunder –

"ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ "ಕಸದ ಆರ್ಭಟ" ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಪತ್ರದನ್ವಯ ತಮ್ಮ ವತಿಯಿಂದ ನೋಟಿಸ್‌ನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, ತಮ್ಮಗಳ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ತಮ್ಮಗಳ ಆಧ್ಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.

I. <u>ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಕಸದ ಆರ್ಭಟದ ಕುರಿತು ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ</u>

Lok/BCD - 3419/18 - 12 -

ಪ್ರಕಟವಾದ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಣಾ ವರದಿ:

1. ಸಸ್ಯತೋಟದ ಕಸದ ಸಮಸ್ಯೆ:-

1856 ರಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆದ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 240 ಎಕರೆಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ 30 ಎಕರೆ ಕೆರೆ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ 15 ಎಕರೆ ಬಂಡೆ ಪದ್ರೇಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಸ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವಾಯು ವಿಹಾರಿಗಳು ದಿನವಹಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಅಂದಾಜು 5 ರಿಂದ 6 ಸಾವಿರ ಜನ, ರಜಾ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ 12 ಸಾವಿರದಿಂದ 15 ಸಾವಿರ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಫಲಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರದಿಂದ 1 ಲಕ್ಷದ ವರೆಗೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡಿಗೆದಾರರು, ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ್ನು ದಿನವಹಿ ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟವನ್ನು ಕಸ/ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮುಕ್ತವನ್ನಾಗಿಸಲು ಹಾಗೂ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಸಸ್ಯತೋಟವನ್ನಾಗಿಸಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಕೆಳಕಂಡ ಗುರುತರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

1. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು, ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಒಳ ತರುವುದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಿಷೇದಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ಸಸ್ಯತೋಟದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ 156 ಸಂಖ್ಯೆಯ ಡಸ್ಟ್‌ಬಿನ್‌ಗಳಿಂದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಹಸಿಕಸ ಮತ್ತು ಒಣಕಸಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ 250 ಸಂಖ್ಯೆಯ ಡಸ್ಟ್‌ಬಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

3. ಸಸ್ಯತೋಟದ ಒಳಾಂಗಣದ ಹಾಪ್‌ಕಾಮ್ಸ್ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ /ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ 4 ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕಿ / ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ರಿಂದ ಸಂಜೆ 6

-13- Lok/BCD-3419/18

ಗಂಟೆವರೆಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದು, ಯಾರು ಸಹಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ನೀರಿನ ಬಾಟಲ್ ಹಾಗೂ ಆಹಾರದ ಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಒಳ ತರುವುದನ್ನು ತಪಾಸಣೆಗೊಳಿಸಿ ಕಠಿಣವಾಗಿ ನಿರ್ಭಂದಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ಸಸ್ಯತೋಟದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಚಿತ್ವ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ 2 ಪಾಳಿಯಲ್ಲಿ 40 ಜನ ಸ್ವಚ್ಚತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಒಳ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಬೀಳುವ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಸವನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗ್ಯೇ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತೆರವುಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ 3 ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಶೇಷ ಸ್ವಚ್ಚತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ತಂಡವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ರ್‍ಯಾಕ್‌ಫಿಕ್ಕರ್ಸ್)

6. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಕೆರೆಯ ಸ್ವಚ್ಚತೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಮೂರು ಜನರ ವಿಶೇಷ ತಂಡವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

7. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯತೋಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು 4–5 ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಪದ್ದತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಜನವರಿ–2018 ರಿಂದ ಸಸ್ಯತೋಟವನ್ನು ಎರಡು ಸಮಭಾಗವಾಗಿಸಿ ಎರಡು ವಿಭಾಗಳಿಗೂ ತಲಾ ಒಂದೊಂದು ಮಿನಿ ಟಿಪ್ಪರ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಸಸ್ಯತೋಟದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕದೇ ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಹಾಕಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಎರಡು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೊರಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

8. ಡಸ್ಟಬಿನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ಹಸಿ ಕಸ ಮತ್ತು ಒಣ ಕಸವನ್ನು ಆಯಾ ದಿನವೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಿದ್ದಾಪುರ ಗೇಟ್ ಬಳಿ ಇರುವ ಸಾರ್ಟಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸಮರ್ಥನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮರು ಬಳಕೆ ಮಾಡಲು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

Lok/BCD-3419/18 -14-

9. ಡಸ್ಟ್‌ಬಿನ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಸಮರ್ಪಕ ಕಸ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಬಾಷ್ ಕಂಪನಿಯು ಸಿ.ಎಸ್.ಆರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪರಿಣಿತ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ಸಹಾ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

10. ಸಸ್ಯತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಿಂಕೆ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ 30 ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ 10 ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲೀಫ್ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳ ಮುಖೇನವು ಸಹಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

11. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ದೇಶ ವಿದೇಶದ 2250 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳಿದ್ದು, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ವಸಂತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂವು, ಎಲೆ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳು ಉದುರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಾವಯವ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿ, ಮುಂದೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಲು ಬಿಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ಕಸವೆಂದು, ತೆರವುಗೊಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರುವುದುಂಟು ಆದರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗದು.

12. ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ಸ್ವಚ್ಚತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಸ್ಯತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶೇಕಡ 95-96 ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ವಚ್ಚತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಪ್ರತಿ ಮಾಹೆಗೆ 2.5 ಟನ್‌ಗೂ ಅಧಿಕ ಒಣಕಸ ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು 300-400 ಕಿಲೋ ಗ್ರಾಂಗೆ ಇಳಿದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗಿದ್ದು, ಕೆರೆಯ ಪರಿಸರ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ನೈರ್ಮಲತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಸಸ್ಯೋಟಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ದೇಶ-ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರೂ ನಡಿಗೆದಾರರು ಸಂತಸಗೊಂಡು, ಪ್ರಸಂಶೆಯನ್ನು ಸಹಾ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಸದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹುರುಳಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

-15- Lok/BCD-3419/18.

II. ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ:-

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯವು ಮೂಲತಃ ಪಶು ಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ, ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಪಶು ಸಂಗೋಪನಾ ವಿಭಾಗದ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖಾ ವತಿಯಿಂದ ಕಾಲ-ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಸಲಹೆ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ನೀಡಿರುವ ಸಲಹೆ- ಸೂಚನೆ/ನಿರ್ಭಂದಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

1. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಇರುವಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಬಂದು ಹೋಗುವ ವಾಯುವಿಹಾರಿಗಳು ಹಾಕುವ ಆಹಾರವು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡೆ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ಅಂದಾಜು 6000 ರಿಂದ 8000 ಸಾವಿರ ಜನ ನಡಿಗೆದಾರರು ವಾಯಿವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ರಜಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 10 ರಿಂದ 12 ಸಾವಿರ ವಾಯುವಿಹಾರಿಗಳು ಆಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸಸ್ಯತೋಟದ ಒಳಗೆ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತರುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಿನವಹಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಕಣ್‌ತಪ್ಪಿಸಿ ನಿಷೇದವಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಆಹಾರ ಹಾಕುವುದನ್ನು ವಾಯುವಿಹಾರಿಗಳು ಮುಂದುವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಅಕ್ಟೋಬರ್-2018 ರ ಮಾಹೆಯಿಂದ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ 4 ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರಗಳಿಗೂ ತಲಾ ಒಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾ ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರು ಭದ್ರತಾ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ 6 ಗಂಟೆಯಿಂದ ಸಂಜೆ 6 ರವರೆಗೆ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವಾಯು ವಿಹಾರಿಗಳು, ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಮತ್ತು

Lok/BCD-3419/18 -16-

ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಪಾಸಣೆಗೊಳಿಸಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಒಳಗೆ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತರುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಶೇ 90% ರಷ್ಟು ಭಾಗ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಒಳ ತರುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಕೆಲವು ವಾಯು ವಿಹಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೇಬು ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಲು ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಒಳತರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

2. ಯಾವುದೇ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಿಂದ ಬೇರೆಡೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತ್ತರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

3. ತುಂಬಾ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿ ಗುಣಮುಖವಾದ ನಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ವಾಪಸ್ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

4. ಸಸ್ಯತೋಟದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನಾಯಿಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಗುರುತಿಸಿದ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಂತಾನಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ತದನಂತರ ಸಸ್ಯತೋಟಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ.

5. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಫಲಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರೆಸೀವ್ ಇರುವ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಆಂಟಿ ಅಗ್ರೆಸೀವ್ ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ನಾಯಿಗಳಿಗೂ ಆಂಟಿರೇಬಿಸ್ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಅನ್ನು ಸಹಾ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳ ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶೇ 30% ರಷ್ಟು ನಾಯಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ಹಾಲಿ 50 ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ದಿನವಹಿ ಸಸ್ಯತೋಟವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಸಾವಿರಾರು ನಡಿಗೆದಾರು ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸಹಾ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಡೆಗೆದಾರರು ಇಲಾಖೆಯ ಆಶಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

-17- Lok/BCD-3419/18.

III. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಮಣ್ಣಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗಿರಿನಗರದ ನಿವಾಸಿ

ಅರುಣಾ ರವರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಒಂದು ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಡಾ|| ಎಂ.ಹೆಚ್.ಮರಿಗೌಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಕಟ್ಟಡವು ಶೀಥಲಗೊಂಡು ನೀರು ಸೋರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖೇನ ರೂ.98.00 ಲಕ್ಷಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ದುರಸ್ಥಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದು ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. (ಫೋಟೋ ಪ್ರತಿ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ)

ಚಿಕ್ಕಕೆರೆಯ ಸೇತುವೆ ಬಳಿಯಿಂದ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ಹಳೆಯ ಕರೆಯ ಗೋಡೆ ನೀರಿಗೆ ಕುಸಿದು ಬಿದಿದ್ದು, ಅಪಾಯಕಾರಿ ಹಂತದಲ್ಲಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ತಡೆಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಕೆರೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ, ಬೃಹತ್ ಜಲಪಾತದ ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿಯಲು, ಕೆರೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ತರೇವಾರಿ ಕಮಲದ ಹೂಗಳು ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಣಾ ಡೆಕ್ಕನ್ನು ಸಹಾ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ)

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಇದ್ದು, ಇದು ಕೆಲವೆಡೆ ಶಿಥೀಲಗೊಂಡು ಬೀಳುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮುನ್ನಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯತೋಟದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಠಿಯಿಂದ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಪಶ್ಚಿಮ ದ್ವಾರದಿಂದ ಮೆಟ್ರೋ ನಿಲ್ದಾಣದವರೆಗೆ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯದ್ವಾರದಿಂದ ಜೋಡಿ ರಸ್ತೆ ಕಡೆಗಾದಂತೆ ಶಿಥೀಲಗೊಂಡ ಕಾಂಪೌಂಡ್‌ನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿ ಭದ್ರವಾದ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿ ಹಿಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಛಾಯ ಚಿತ್ರ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ)

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಜೋಡಿ ರಸ್ತೆಯ ಬಳಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಮೂಲತಃ 5 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಹನ ನಿಲ್ದಾಣವಿದ್ದು, 15 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಡಾಂಬರ್ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು, ಹಿಗಾಗಿ ಮಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಇಂಗುವಿಕೆ ಸಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಗಿಡ ಮರಗಳಿಲ್ಲದೇ

Lok/BCD-3419/18 18

ಬರಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಜೊತೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನಿಲ್ದಾಣವಿಲ್ಲದೇ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ಗೆ ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಈ ಪದ್ರೇಶದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿತ್ತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಾಷ್ ಕಂಪನಿಯು ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಡಿ (CSR) ಹಿಂದಿನ ವಾಹನ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಪೂರಕ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಮಾದರಿ ವಾಹನ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನಾಗಿ ರೂ.5.5 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ವಾಹನ ನಿಲ್ದಾಣದ ಅಂಶಗಳು ಇಂತಿವೆ.

1. ಶೇ.100 ರಷ್ಟು ಮಳೆ ನೀರು ಇಂಗದ ಮೊದಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಶೇ.60 ರಷ್ಟು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಬಲ್ ಸ್ಟೋನ್ ಅಳವಡಿಸಿ ಮಳೆ ನೀರು ಇಂಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಾಹನ ಸಂಚಾರದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಡಾಂಬರ್ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

2. ಮರಗಿಡಗಳು ಇಲ್ಲದ ಮೊದಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿ 6 ರಿಂದ 7 ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಲು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮೀಡಿಯನ್ ಪ್ಲಾಂಟರ್ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಡಮಾನ್ ಪ್ಯಾಪಿಟ್ಟ ಟರ್ಮಿನೇಲಿಯಾ, ಮೆಂಟಾಲಿ, ಕ್ರೆಸೆನ್ಸಿಯಾ, ಕುಜಿಟೆ (ಸನ್ಯಾಸಿ ಬಕರೆ) ಗೋಲ್ಡನ್ ಸೈಪ್ರೆಸ್, ಪರಿಮಳ ಬೀರುವ ದೇವಗಣಗಲೆ, ಆಕರ್ಷಕ ಡ್ವಾರ್ಫ್ ಪೆಂಡಾನಸ್ ವಿವಿಧ ವರ್ಣದ ಲಿಲ್ಲಿಗಳು, ಆಕರ್ಷಕ ಹುಲ್ಲುಹಾಸಿನ ಭೂದೃಶ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ 2000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಪದ್ರೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಿಲುಗಡೆಗೊಳ್ಳುವ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ನೆರಳಿನ ಆಶ್ರಯ ನಿಡುತ್ತಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಸ್ಯಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ.

3. ದ್ವಿಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ವಾಹನ ನಿಲ್ದಾಣ ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ.

4. ವಾಹನ ನಿಲ್ದಾಣದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಬದಲಾಗಿ ಪರಿಸರ ಪೂರಕ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

5. ವಾಹನ ನಿಲ್ದಾಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶೌಚಾಲಯ, 50 ಡಸ್ಟ್ ಬಿನ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಕೂರುವ ಬೆಂಚುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸದಾ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯಿಂದ

ಕೊಡಿರುವಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

6. ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಾಯೋಗಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡಿರುವ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ವಾಹನ ನಿಲ್ದಾಣ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ಗೆ ಬೇಟಿ ನೀಡುವ ನಡಿಗೆದಾರರು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ಗೆ ಪೂರಕರವಾದಂತಹ ಹಾಗೂ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ಅವಶ್ಯ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಉಳಿಸುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀ ಅರುಣ್ ರವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ನ್ನು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ಮಯ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯದ್ದಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟದಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ 1853 ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳಿದ್ದು ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂದಿಗೆ 2553 ರನ್ನು ದಾಟಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ದೇಶ ವಿದೇಶದ 700 ಅಪರೂಪದ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೊಸದಾಗಿ ನೀರು ಹಾಗೂ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ 250 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಸ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವಿರುವ ಸಂಕನ್ ಗಾರ್ಡನ್‌ನ್ನು ಅಭೀವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಜೊತೆಗೆ ಓಪನ್‌ವರ್ ಬಟರ್‌ಪ್ಲೈ ಪಾರ್ಕ್, ಪ್ರ್ಯಾಗ್ರೆನ್ಸ್ ಪಾರ್ಕ್, ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರ–ಗಿಡಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ತಾಕು, ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಅಪರೂಪದ ಸಸ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಕೆರೆಗೆ ಏರೇಟರ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು–ಹಲವು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತೋಟಕ್ಕೆ ಪೂರಕರವಾದತಂಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ್ನು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ತೋಟವನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

IV ಕಾಣೆಯಾದ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಎಂಬ ಅಂಶಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆ:–

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೆಕ್ಕಶಾಖೆ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಇತ್ತೆಂದು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ

LOK/BCD-3419/18 -20-

ಯಾವುದೇ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಹೊಸದಾಗಿ ಮ್ಯೂಸಿಯಂನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಇಲಾಖೆಯ ಆಶಯವಾಗಿದ್ದು, ಕಟ್ಟಡದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೃಂಬಿಗಲ್ ಹಾಲ್‌ನ್ನು ವರ್ಚಿಯಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಯನ್ನಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಗೆ ರೂ.98.00 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಠೇವಣಿ ಇಡಲಾಗಿದ್ದು, ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಗಳ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುತ್ತಾ, ದಿನಾಂಕ:- 25-11-2018 ರಂದು ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಮತ್ತು ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಮೂಹವು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಜನ ಸ್ಪಂದನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೆರದಂತಹ ನೂರಾರು ವಾಯು ವಿಹಾರಿಗಳು/ನಡಿಗೆದಾರರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ) ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟ ರವರುಗಳು ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅವಶ್ಯಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುತೇಕರು ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಸಹಾ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟವು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯ ಮೊದಲ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತೋಟವಾಗಿದ್ದು, ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರವಾಸಿಗರು, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು, ವಾಯು ವಿಹಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಆಧ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇಲಾಖೆಯ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಜೊತೆಗೆ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ್ನು ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತೋಟವನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಮತ್ತು ವಾಯು ವಿಹಾರಿಗಳ ಬದ್ಧತೆಯು ಸಹಾ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಸ್ಯತೋಟದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇವರುಗಳು ಸಹಾ ರೂಢೀಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹೀಗಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಮತ್ತು ವಾಯು ವಿಹಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ನೂರಾಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಸಸ್ಯತೋಟದ ಪಾವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮಗಳ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುತ್ತಾ, ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಸಸ್ಯತೋಟದ ಸರ್ವತಾ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮಗಳ ಆಧ್ಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ."

2) It is submitted by Dr.M.Jagadeesh, Joint Director of Horticulture and Sri M.R.Chandrashekar, Deputy Director, Lalbagh, Bengaluru, that steps are being taken to remove and clear the garbage in the Lalbagh and to see that no garbage is thrown in the Lalbagh area. Since the details of the same have been set out in the report extracted above, I find it is not necessary to elaborate the submission made by them.

3) Though notice was issued to Respondents No.1 Commissioner and Respondent No.2 Joint Commissioner of BBMP, Bengaluru and Respondent No.6 Joint Director, Department of Animal Husbandry, Bengaluru, they are neither present nor any representation is made on their behalf. However, a Status Report dated 22.12.18 has been filed on behalf of the third respondent i.e., Special Commissioner, Health & Administration, BBMP, Bengaluru. It is useful to extract the said report which reads as here under –

> "ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ನೋಟೀಸ್ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಪಶುಪಾಲನಾ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಪಷ್ಟನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ನಿವೇದಿಸಲಾಗಿದೆ.
>
> ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಆದೇಶದ ಐದನೇ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಪಾರು

Lok/BCD-3419/18 -22-

ಮಾಡಲು ಪಾಲಿಕೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಾಯ್ದೆಯ 345ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು / ಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಫೋಟವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನಾಯಿಗಳಿಂದ ಬರಬಹುದಾದ ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಈ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ (Animal Birth Control) ಮತ್ತು ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಲಸಿಕಾ (Anti Rabies Vaccination) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿಯ ಪಶುಪಾಲನಾ ವಿಭಾಗವು ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ 8 ವಲಯಗಳ (198 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳು) ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ Animal Birth Control Dog Rules-2001ರ ಅನ್ವಯ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹಾಗೂ ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ರೋಗದ (Anti Rabies Vaccination) ವಿರುದ್ಧ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಪ್ರದೇಶವು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ 44 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿದ್ದು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಂದ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ದೂರುಗಳು ಬರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ದೂರುಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಪಂದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ.27.02.2018 ರಂದು 13 ನಾಯಿಗಳು ಹಾಗೂ 11.07.2018 ರಂದು 6 ನಾಯಿಗಳು ಒಟ್ಟು 19 ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ, ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿ, ಹಿಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದರೆ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲೇ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಜುಲೈ 2018ರ ದಿನಾಂಕ. 24, 26 ಮತ್ತು 30 ಹಾಗೂ ಆಗಸ್ಟ್ 2018ರ 4, 7 ಮತ್ತು 15ನೇ ದಿನಾಂಕಗಳಂದು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ 137 ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ).

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೊಳಪಡದ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೊಳಪಡಿಸಿ, ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿದೆ.

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಪ್ರಿಯರು ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ತಿಂದು ಉಳಿದ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಶಿಸ್ತುರಹಿತರಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಡುವುದರಿಂದ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ

-23- LOK/BCD-3419/18

ಪ್ರದೇಶದ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳು ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನೊಳಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನುಸುಳುವುದರಿಂದ ನಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹಲವಾರು ಆದೇಶಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೂಡಿ ಹಾಕುವುದನ್ನು, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ದಯಾ ಮರಣಕ್ಕೊಳಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.

(1) ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ:ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಪಿ/ನಂ.691/2009, ದಿನಾಂಕ:23.01.2009.

(2) ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ:ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಪಿ/ನಂ.4453/2013, ದಿನಾಂಕ:06.02.2013.

(3) ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ:ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಪಿ/ನಂ.17112/2013, ದಿನಾಂಕ:10.05.2013 (ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ).

ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಸಂಖ್ಯೆ:41205/2018 ರಂತೆ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕುರಿತು ಪ್ರಕರಣವು (691/2009) ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತಾ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆದೇಶ ಬರುವವರೆಗೆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಲಾದ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೊಳಪಡದ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೊಳಪಡಿಸಿ, ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕ್ರಮವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ."

4) Along with the report certain annexures have been produced. In the absence of the clarification by the Special Commissioner, Health & Administration, BBMP, Bengaluru, who has filed the report, I am unable to understand the annexures produced along with the report. Though the Respondents present today on behalf of R-4 & R-5 submitted that effective steps are being taken to control the problems that

Lok/BCD-3419/18 -24-

is being faced by the members of the public, on account of stray dogs, I am of the view, it is desirable to hear the sixth respondent, who is the Joint Director, Department of Animal Husbandry, Bengaluru, who is endowed with the responsibility of controlling the menace of stray dogs. It is needless to point out that while the stray dogs are required to be protected in the light of the order passed by the Hon'ble Supreme Court of India, the officers of the BBMP are required to protect the members of the public from the stray dogs. Therefore, a place is required to be identified for protecting the life of the stray dogs and also to prevent any untoward incident to the members of the public, more particularly the children. This is a matter which is required to be seriously considered by the sixth respondent and his sub-ordinates. The Interim Order passed by the Hon'ble Supreme Court, prima facie indicates that no stray dogs should be picked-up and dis-located from one place to another. The said order does not prohibit providing a place for rearing and protecting the stray dogs, if the stray dogs are likely to harm the members of the public, more particularly the children. These are the matters on which serious thought is

-25- LOK/BCD - 3419/18.

required to be given by the concerned. As noticed by me earlier, neither the sixth respondent nor other respondents are present here to assist me. Shifting of the stray dogs from one place and placing it in a strange place, may result in conflict between the existing dogs and the fresh ones. However, it should be possible for the BBMP to find out a large extent of land to keep these stray dogs which have become unmanageable and uncontrollable and would seriously affect the life and liberty of the members of the public and more particularly children.

5) I am sure, the concerned authorities of the BBMP would apply their mind on this issue and come forward with a project report, with regard to the steps taken, keeping in mind the observation made by the Hon'ble Supreme Court of India and by-laws framed by the BBMP and the serious threat to life faced by the members of the public, more particularly children. It is needless to point out that if any untoward incident takes place to the members of the public on account of the attack by the stray dogs, the BBMP will be directly accountable for such untoward incidents.

Lok/BCD- 3419/18.   - 26 -

6) In the light of what is stated above, the respondents are given eight weeks time to file the further statement with regard to the steps already taken and to be taken for the purpose of controlling the menace of stray dogs in Bengaluru City, while protecting the rights of the stray dogs.

Communicate this order to the parties concerned. List this case on **6th of March, 2019 at 3.00 p.m.**

P. Vishwanatha Shetty 27/12/2018

(Justice P.Vishwanatha Shetty)
Lokayukta
State of Karnataka

*vl

7) Additional Registrar of Enq.1

12) 06/03/2019.   ARE-1.

ನ್ಯಾ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ-ರವರ ಆದೇಶದಂತೆ ವಿಚಾರಣಾಗೆ ನೋಟಿಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಪ್ರಕೃತಿ ಮುಂದೂಡಿದೆ.

KARNATAKA LOKAYUKTA : BENGALURU

No: Compt/Lok/BCD-3419/2018/ARE-1 Date: 06-03-2019

ORDER

Sri. M.R.Chandrasekhar, Deputy Director of Horticulture (Gardens), Lalbagh, Benaluru (Respondent No.5) is present along with Sri. S. Chetan, Assistant Horticulture Officer, Lalbagh.

2. Dr. G. Anand, Joint Director, Animal Husbandry Wing, Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike (Respondent No.6) is present along with Dr. G.D.Venkatesh, Assistant Director.

3. Respondent-5 submitted that they have taken effective steps to maintain Lalbagh and there has not been any complaint from the members of the public, as on this day. He submits that Lalbagh is doing removal of garbage and cleanliness of Lalbagh is being reviewed daily at least three times. Respondents-5 further submitted that he and two other Assistant Directors are in charge of maintenance

of Lalbagh and in addition to the said officers, there are four Horticulture Assistants. He submits that there are 50 workers and they are entrusted with the responsibility of removing the garbage and maintaining cleanliness within Lalbagh area and another 10 staff are being employed for the purpose of other connected works. The statement of Respondent-5 is placed on record.

4. Respondent-6 Dr. G. Anand has filed a status report dated 05-03-2019 along with gist of the interim order passed by the Hon'ble Supreme Court of India and also copy of the application filed on behalf of Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike (herein after referred to as **'BBMP'** for short) for vacation of the interim order granted by the Hon'ble Supreme Court in SLP (Civil) No.691/2009.

5. It is useful extract the said status report filed on behalf of Respondent-1 which reads as follows:-

Lok/BCD-3419/2018.

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ

ವಿಶೇಷ ಆಯುಕ್ತರು (ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ) ಇವರ ಕಛೇರಿ, ನರಸಿಂಹರಾಜ ಚೌಕ, ಬೆಂಗಳೂರು-02

ಸಂಖ್ಯೆ:ಪಿಎಸ್‌ಆರ್:ಪಿಆರ್:107:2018-19 ದಿನಾಂಕ:05-03-2019.

ರವರಿಗೆ,

ಅಪರ ನಿಬಂಧಕರು, ವಿಚಾರಣೆಗಳು-1
ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮಾನ್ಯರೆ,

ವಿಷಯ:- ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಕಸದ ಆರ್ಭಟದ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ದೂರಿನ ನೋಟೀಸ್‌ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ:-

1. ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕು:ಲೋಕ್.ಬಿಸಿಡಿ3419/2018, ದಿನಾಂಕ:06/12/2018 ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ:ಎಆರ್‌ಡಿ-IV/ಅಪರ ನಿಬಂಧಕರು ವಿಚಾರಣೆಗಳು-1, ದಿನಾಂಕ:30/112018.
2. ಆಯುಕ್ತರು ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ, ನರಸಿಂಹರಾಜ ಚೌಕ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರ ಉತ್ತರ ಪತ್ರದ ಸಂಖ್ಯೆ:ಪಿಎಸ್‌ಆರ್:ಪಿಆರ್:2018-19, ದಿ:30/11/2018.
3. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ರವರ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ:compt/LOK/ BCD/3419/2018/ARE-1, ದಿನಾಂಕ:27/12/2017.

****

ಮಾನ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರವರು ಉಲ್ಲೇಖ (3)ರ ಆದೇಶದ ಪ್ಯಾರಾ (4)ರಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಕಚ್ಚುವ ಮತ್ತು ಉಗ್ರ ಸ್ವಭಾವದ ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳ ಉಪಟಳ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಾಯಿಗೂಡುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಹಾ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಸಂಖ್ಯೆ. **427/2007** ರಲ್ಲಿ ಷರತ್ತು (5) ರ ಪ್ಯಾರಾ (54) ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದೂರು ನೊಂದಣಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚುವ , ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ , ಹುಚ್ಚು ನಾಯಿ ರೋಗದ ಮತ್ತು ವಾಸಿಯಾಗದ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ನೊಂದಾಯಿಸಿ, ಹುಚ್ಚು ನಾಯಿ ರೋಗದ ಮತ್ತು ವಾಸಿಯಾಗದ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ದಯಾಮರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದು, ಸದರಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು SLP No. 691 of 2009 and SLP

no.4453 of 2013 dated 10.05.2013 ರಂತೆ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ನೀಡಿ "killing of stray dogs/ dislocation i.e.picking up dogs from one place and leaving in some other place have been disallowed. Even municipal authorities can't do this" ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿದೆ. (ಪ್ರತಿ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ).

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸದರಿ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯ ಷರತ್ತು (5), ಪ್ಯಾರಾ (54) ನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪಾಲಿಕೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. "Vacate the interim order of stay dated 06.02.2013 on clause (5) of para (54) and permit the BBMP to carry out its statuatory duty in REMOVING AND DESTROYING DANGEROUS ANIMALS FROM THE STREETS IN THE INTEREST OF THE PUBLIC" at large , especially the poor, the handicapped, the children and the aged ,and the two wheeler drivers and in the interest of justice and equity.(ಪ್ರತಿ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ).

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಅರ್ಜಿಯೊಂದಿಗೆ ದೇಶದ ಇನ್ನು ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನಾಯಿ ಹಾವಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಸದರಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಾಕಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಲು ಸಾದ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಈ ಸಂಬಂದ ಹಲಾವಾರು ಬಾರಿ ವಿಚಾರಣೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಲು ಬಾಕಿ ಇದ್ದು, ಸದರಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದಂತೆ ಅಧೀನ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಯಾವುದೇ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬಾರದೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಆದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ. "We would also request all the high courts not to pass any orders relating to the 1960 Act and the 2001 Rules pertaing to dogs".(ಪ್ರತಿ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ).

ಮುಂದುವರೆದು ಮೇಲಿನ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಾವುಗಳು ನೀಡಿರುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು 2018-19ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯದ ಬಿಂಗೀಪುರ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಫಿಲ್ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರೂ.1.6 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಶ್ರಯತಾಣ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸದರಿ ಜಾಗದ ಸುತ್ತಲೂ ತಡೆಗೋಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

2019–20ನೇ ಸಾಲಿನ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಆಶ್ರಯತಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ರೂ.5.00 ಕೋಟಿ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪಾಲಿಕೆಯ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ನಗರ ವಲಯದ ನಾಗದೇವನಹಳ್ಳಿ, ದಾಸರಹಳ್ಳಿ ವಲಯದ ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಯಲಹಂಕ ವಲಯದ ಮೇಡಿ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಆಶ್ರಯತಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ತೆರವುಗೊಳಸಿದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಪ್ರಾಣಿ ಆಶ್ರಯತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚುವ, ಉಗ್ರ ಸ್ವಭಾವದ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ನೀಡುವಂತಹ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಹಿಡಿದು, ಆಶ್ರಯ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪಾಲಿಕೆ ವತಿಯಿಂದ ಪಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಘರ್ಷಣೆ ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿದೆ.

ತಮ್ಮ ವಿಸ್ವಾಸಿ

ಸಹಿ/–
ವಿಶೇಷ ಆಯುಕ್ತರು (ಆರೋಗ್ಯ)
ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ".

6. As it could be seen from the status report, it is the stand of Respondent-6 in view of the interim order granted by the Hon'ble Supreme Court of India, BBMP is finding it difficult to effectively either remove or deal with stray dogs, which are on many occasions, cause physical injury to the members of the public. It is submitted that efforts are being made before the Hon'ble Supreme Court either to get the matter heard or get the interim order vacated to enable BBMP to take effective measures to protect and take care of the safety of the public from the menace of the stray dogs, in terms of the judgement of the Hon'ble Supreme Court. He also pointed out that

Rs.1.6 crore has been allotted during the financial year 2018-19 for Bingipura of Bengaluru South Zone, for the purpose of rehabilitating the problem relating to stray dogs as well as the abandoned cattle and other animals. He submits that the work regarding putting up of compound wall has already been taken up and the entire work is expected to be completed within six months. He pointed out that ABC and ARV programmes are being continuously implemented and during the year around 38,000 stay dogs have been operated for birth control and around 56,000 ARV vaccination has been done. According to him, there are around 2,37,000 dogs in Bengaluru and out of that, 1,85,000 are stray dogs. It is also his submission that there are huge complaints from the members of the public with regard to the menace of the stray dogs and they are taking effective steps to protect the members of the public. He also pointed out that since they are not in a position to shift the stray dogs from one location to another location and the menace of the stray dogs is being continued and it has become a serious health hazard to the members of the public.

7. While appreciating the steps taken by the Animal Husbandry Wing attacked to the BBMP, to protect the interest of the members of the public from the menace of the stray dogs, it is needless to point out that it is the duty of the BBMP to protect and safe guard the interest of the members of the public and more particularly the children and women from attack by the stray dogs. I have also received number of representations from the members of the public with regard to their constant fear and threat by the stray dogs attacking them, at any time, when they move about for walk in the streets of Bengaluru, more particularly in the residential areas and parks of Bengaluru. I am of the view that this is a matter on which immediate attention is required to be bestowed by the BBMP to protect the members of the public from the menace of attack by the stray dogs. The BBMP cannot be a silent spectator for the attack by the stray dogs to the members of the public.

8. By the next date of hearing, Respondent-6 is directed to set out in detail the steps taken by him in each zone of

Bengaluru to protect the interest of the members of the public, from attack by stray dogs, etc.

9. I am sure, the Respondent-6 also will take effective steps for the disposal of Special Leave Petition pending before it or modification of the interim orders granted by the Hon'ble Supreme Court of India.

10. The Respondents are directed to file status report with regard to the steps taken by them, by the next date of hearing.

11. Communicate this order to the parties.

List this case on **12-06-2019 at 03-00 p.m.**

P. Vishwanatha Shetty 6/3/2019

(Justice P. Vishwanatha Shetty),
Lokayukta,
Karnataka State.

AS*

13) 12/06/2019.

ARE-1.

ಮಾ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ-
ರವರ ಆದೇಶದಂತೆ
ವಿಚಾರಣೆಗೆ ನೋಟೀಸ್
ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಕಡತ
ಮಂಡಿಸಿದೆ.

)ARE-1

This is a suo moto complaint registered in respect of dog menace faced by general public in Lalbagh botanical garden. Two more complaints are also filed in this institution inrespect of dog menace in different parts of Bengaluru city. Complaint No.compt/Lok/ BCD-1373/2019 is filed by Sri.Raj Himatsingka and in that case the chief health officer and joint director department of animal husbandry, BBMP, have been directed to appear before Hon'ble Lokayukta on 20.6.2019. Since the concerned BBMP officers are appearing before Hon'ble Lokayukta today, the above mentioned complaint may also be taken up with this complaint.

The other complaint is filed by Sri.Nagesh.N. alleging that though BBMP is spending more than 3 crores to control the dog menace in Bengaluru city the population of street dogs is continuously increasing and large number of people suffer dog bites every year. The said complaint is posted on 24.7.2019 for putting up scrutiny note. Since the grievance made by the complainant is similar to the grievance made in this complaint, said complaint may also be taken up for hearing along with this complaint.

ARE-1
12/6

KARNATAKA LOKAYUKTA : BENGALURU

No: Compt/Lok/BCD-3419/2018/ARE-1 Date: 12-06-2019

ORDER

Dr. S. Shashikumar, Joint Director, in-charge of Animal Husbandry, Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike is present along with Dr. G.D.Venkatesh, Assistant Director of Animal Husbandry, Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike, Bengaluru (herein after referred to as 'BBMP' for short).

2. A status report dated 10-06-2019 has been filed. It is useful to extract the said report, which reads as here under:

"ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ

ಅಪರ ಆಯುಕ್ತರು (ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆ) ಇವರ ಕಛೇರಿ, ನರಸಿಂಹರಾಜ ಚೌಕ,

ಬೆಂಗಳೂರು-02

ಸಂಖ್ಯೆ:ವಿಆ:ಪಿಆರ್: :2019-20 ದಿನಾಂಕ:10-06-2019.

ರವರಿಗೆ.

ಅಪರ ನಿಬಂಧಕರು, ವಿಚಾರಣೆಗಳು-1
ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮಾನ್ಯರೆ,

ವಿಷಯ:- ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಕಸದ ಅರ್ಭಟದ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ದೂರಿಗೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದಂತೆ ಮುಂದುವರೆದ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ:- 1. ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಂ.ಲೋಕ್:ಬಿಸಿಡಿ-3419:2018, ದಿನಾಂಕ:14-03-2019.
2. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ರವರ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಂ.ಲೋಕ್: ಬಿಸಿಡಿ-3419:2018:ಎಆರ್‌ಇ-1, ದಿನಾಂಕ:06-03-2019.
3. ವಿಶೇಷ ಆಯುಕ್ತರು (ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ), ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ರವರ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ:ಪಿಎಸ್‌ಆರ್:ಪಿಆರ್:107:2018-19, ದಿ:05-03-2019.

****

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉಲ್ಲೇಖ (3)ರ ವಿಶೇಷ ಆಯುಕ್ತರು (ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ) ರವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾಯದ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇರುವ ಅಡಚಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಂದುವರೆದು ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ 8 ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಚ್ಚುವಂತಹ ನಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೂರುಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ 8-10 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೇಬೀಸ್ ತರಹದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬರದೇಯಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಕಚ್ಚುವ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕರವಾದ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಾಯಿ ಆಶ್ರಯ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಛ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಪಾಯಕರವಾದ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಛ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ್ ರವರ ಬದಲಿಗೆ ವಕೀಲರಾದ ಶ್ರೀ ಆನಂದ್ ಸಂಜಯ್ ಎಂ. ಮಲಿ ರವರನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ ಸದರಿ ವಕೀಲರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರಜಾ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆರೋಗ್ಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಛ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ತೆರವುಗೊಂಡ ನಂತರ ಅಪಾಯಕರವಾದ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಶ್ರಯ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಶ್ರಯ ತಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪಾಲಿಕೆ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪಾಲಿಕೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯದ ಬಿಂಗೀಪುರದ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸ್ವತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇನ್ನುಳಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ವಹಿಯು ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾಯಿಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ

ಬಾಕಿಯಿದ್ದು, ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತ ನಂತರ ಕಾಮಗಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಾಗಿ ಕಾರ್ಯಪಾಲಕ ಅಭಿಯಂತರರು (ಯೋಜನೆ) ರವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

2019-20ನೇ ಸಾಲಿನ ಪಾಲಿಕೆಯ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಆಶ್ರಯತಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ರೂ.5.00 ಕೋಟಿ ಅನುದಾನ ನಿಗದಿಯಾಗಿದ್ದು, ಪಾಲಿಕೆಯ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ನಗರ ವಲಯದ ನಾಗದೇವನಹಳ್ಳಿ, ದಾಸರಹಳ್ಳಿ ವಲಯದ ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಮಹದೇವಪುರ ವಲಯದ ಪಣತ್ತೂರು ದಿಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಆಶ್ರಯತಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕ್ರಮವಹಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಆಶ್ರಯತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚುವ, ಉಗ್ರ ಸ್ವಭಾವದ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ನೀಡುವಂತಹ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಹಿಡಿದು ಆಶ್ರಯತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪಾಲಿಕೆ ವತಿಯಿಂದ ಪಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಘರ್ಷಣೆ ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿದೆ.

ಸಹಿ/-
ಅಪರ ಆಯುಕ್ತರು (ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆ)
ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ".

3. The report extracted above, indicates that in view of the interim order passed by the Hon'ble Supreme Court of India, the authorities of the BBMP are not in a position to shift the dogs from one area to another area.

4. However, the status report with regard to the specific observations made by me at Paragraph 7 of the order and also the direction given at Paragraph 8 has not been complied with. By the next date of hearing, the Respondents are directed to comply the said direction made in my order dated 06-03-2019.

5. This proceedings arises out of suo-moto proceedings initiated by me. In addition to this proceedings, there is a

Lok/BCD-3419/18

complaint in No. Lok/BCD-1373/2019 filed by one Smt. Raj Himatsingka. In the said complaint, comments have been called from the Respondents – BBMP, and the matter is fixed on 20-06-2019. Another complaint filed by one Sri.Nagesh V, is pending in No. Compt/Lok/BCD-2612/2018 and in the said complaint, comments have been called for and the same is fixed for scrutiny on 24-07-2019. The allegations made in Compt/Lok/BCD-2612/2018 is of very serious nature. His grievance is that around a sum of Rs.3.00 crores annually spent for birth control and to prevent the menace of dog bite and anti rabies vaccination, etc., the said amount according to him is misused. Since the said matter is posted on 20-06-2019, **list this complaint and all the other connected complaints for further inquiry on 20-06-2019.**

6. Communicate this order to the parties.

List this case on **20-06-2019 at 03-00 p.m.**

(Justice P. Vishwanatha Shetty), 12/6/2019
Lokayukta,
Karnataka State.

AS*

14) [illegible]

KARNATAKA LOKAYUKTA : BENGALURU

No: Compt/Lok/BCD-3419/2018/ARE-1
Compt/Lok/BCD-1373/2019/ARE-1
Compt/Lok/BCD-2612/2018/ARE-1

Date: 20-06-2019

ORDER

Since the notice is not issued to the Complainant, the Complainant is not present.

2. On behalf of the Respondent – Commissioner, Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike (herein after referred to as **'BBMP'** for short), Dr. Shashikumar, Joint Director, in-charge of Animal Husbandry and Dr.G.D.Venkatesh, Assistant Director, Animal Husbandry and Dr.Manjunath, Assistant Director, BBMP are present.

3. A status report dated 13-06-2019 has been filed by the Additional Commissioner (Administration & Animal Husbandry), BBMP. It is useful to extract the same, which reads as follows:

Lok/BCD-3419/2018 - 41 -

"ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ

ಅಪರ ಆಯುಕ್ತರು (ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆ) ಇವರ ಕಛೇರಿ, ನರಸಿಂಹರಾಜ ಚೌಕ, ಬೆಂಗಳೂರು-02

ಸಂಖ್ಯೆ:ಬಿ12(4):ಪಿಆರ್: :2019-20 ದಿನಾಂಕ:13-06-2019.

ರವರಿಗೆ.
ಅಪರ ನಿಭಂದಕರು
ವಿಚಾರಣೆಗಳು-1
ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮಾನ್ಯರೆ,

ವಿಷಯ:- ಶ್ರೀ. ರಾಜ್‌ಹಿಮತ್‌ಸಿಂಗ್ಕ ಎಂಬುವವರು ನೀಡಿರುವ ದೂರಿಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ:-
1. ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿ ಪತ್ರದ ಸಂಖ್ಯೆ:ನಂ.ಕಂ.ಲೋಕ್/ಬಿಸಿಡಿ/1373/2019 ದಿನಾಂಕ:23-05-2019.
2. ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಪಶುಪಾಲನೆ), ಬೆಂಗಳೂರು ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ ರವರ ಪತ್ರದ ಸಂಖ್ಯೆ:ಸ.ನಿ(ಪಪಾ):ಪಿಆರ್:19:19-20, ದಿನಾಂಕ:11-06-2019.

****

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶ್ರೀ. ರಾಜ್‌ಹಿಮತ್‌ಸಿಂಗ್ಕ ರವರು ನೀಡಿರುವ ದೂರಿನಂತೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ ಡಾ॥ ಸುರೇಶ್, ಮುಖ್ಯ ಪಶುವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ರವರು ದಿ:29-06-2019 ರಂದು ಖುದ್ದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ದೂರುದಾರರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ. ರಾಜ್‌ಹಿಮತ್‌ಸಿಂಗ್ಕ ರವರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ॥ ಸುರೇಶ್ ರವರು ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಪಡದೇ ಇರುವ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಆದೇಶದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಪಡದ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳನ್ನು ದಿ:06-06-2019 ಮತ್ತು ದಿ:07-06-2019 ರಂದು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಹುಚ್ಚುರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಆ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದ

ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಪಪಾ), ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ ರವರು ಉಲ್ಲೇಖ(2)ರ ಪತ್ರದಂತೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ (ಪ್ರತಿ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ).

ಆದ್ದರಿಂದ ದೂರುದಾರರ ದೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದೆ.

ಸಹಿ/-
ಅಪರ ಆಯುಕ್ತರು (ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆ)
ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ."

4. The report extracted above while sets out that certain steps have been taken for the purpose of sterilization of stray dogs located in Sadashivanagar area, details of the number of dogs sterilized and the amount spent on that behalf, has not been set out. By the next date of hearing, the Respondents are directed to set out the details of the sterilization done in respect of the stray dogs not only in Sadashivanagar area, but also within the BBMP jurisdiction and the expenditure incurred on that behalf.

5. The status report also is directed to be filed with regard to the steps taken for the purpose of establishment of animal shelter and also about the details of ABC Programme zonalwise.

6. Communicate this order to the parties in all the three complaints and also to the Commissioner of BBMP,

7. All the three matters are directed to be listed on 24-07-2019.

List this case on **24-07-2019 at 03-00 p.m.**

20/6/2019

(Justice P. Vishwanatha Shetty),
Lokayukta,
Karnataka State.

AS*

15) 24/07/2019. ARE-1.

ಶ್ರೀ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ-
-ರವರ ಆದೇಶದಂತೆ
ದೂರುದಾರರು & ಎದುರು-
-ದಾರರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್
ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಸ್ವೀಕೃತಿ
ಮಾಡಿಸಿದೆ.

ಅಪರ ಆಯುಕ್ತರು
(ಆರೋಗ್ಯ & ಪಶುಪಾಲನೆ)
ಬಿಬಿಎಂಪಿರವರ ವರದಿ
ದಿ: 22/07/19 ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

KARNATAKA LOKAYUKTA

No:Compt/LOK/BCD-3419/2018 Date:24-07-2019

ORDER

Dr. S.Shashikumar, Joint Director, Animal Husbandry, BBMP is present along with Dr. G.D.Venkatesh, Assistant Director, Animal Husbandry, BBMP, Bengaluru.

2. Dr. Shashikumar filed a status report dated 22-07-2019 on behalf of the Additional Commissioner (Administration & Animal Husbandry), BBMP. It is useful to extract the same, which reads as follows:

"ವಿಷಯ:- ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಕಸದ ಆರ್ಭಟದ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ದೂರಿನ ನೋಟಿಸ್‌ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ:- ತಮ್ಮ ನೋಟಿಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಂ:ಲೋಕ್:ಬಿಸಿಡಿ3419/2018 ದಿನಾಂಕ: 6-12-2018. ಹಾಗು ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಎಆರ್‌ಎಲ್‌ಡಿ-IV/ಅಪರ ನಿಬಂಧಕರು ವಿಚಾರಣೆಗಳು-1, ದಿನಾಂಕ:30-11-2018, 15-12-2018 ಮತ್ತು 20-06-2019

*****

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯ ಹಾಗು ಉಲ್ಲೇಖಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ದಿ:20-06-2019 ರಂದು ನೀಡಿರುವ ಆದೇಶದಂತೆ ಪ್ರಾಣಿ ತಂಗುದಾಣ (ಅನಿಮಲ್ ಶೆಲ್ಟರ್) ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಂಗೀಪುರದ ಸರ್ವೇ ನಂ.179 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಶೆಲ್ಟರ್‌ನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು 2017-18ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1.6 ಕೋಟಿ ರೂಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಕೆಯ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ (ಯೋಜನೆಗಳು) ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

Lok/BCD - 3419/2018 - 45 -

ಕಾರ್ಯಪಾಲಕ ಅಭಿಯಂತರರು (ಯೋಜನೆಗಳು) ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ ರವರು ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ (ಸ್ಟೇಟಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್) ವರದಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, "ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಹಾಗು ಸದರಿ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೆಆರ್‌ಐಡಿಎಲ್ ರವರ ವತಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರಿ ಕಡತವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು (ಪ್ರತಿ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ), ಸದರಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ."

3. Dr. Shashidhar submitted that, the matter pending before the Hon'ble Supreme Court, is now directed to be listed on 26th July 2019. In the light of the order that may be passed by the Hon'ble Supreme Court, necessary steps would be taken by the BBMP to reduce the hardship faced by the members of the public, more particularly children on account of stray dogs.

4. In the light of the said submission made, this proceeding is adjourned by eight weeks. However, in the meanwhile, it is needless to point out that, the concerned officers/officials of BBMP are required to take effective steps to protect members of the public, more particularly women and children from the attack by the stray dogs which are biting. It is needless to emphasize that, any attack by the stray dogs on the members of the public particularly old

people/senior citizens, women and children would result in serious consequences and the officials of the BBMP cannot ignore their responsibility of taking effective steps to prevent unfortunate events on the ground of Interim Order issued by the Hon'ble Supreme Court.

5. In the light of what is stated above, the respondents are directed to file status report with regard to the steps taken by them by the next date of hearing.

6. Communicate this order to the parties concerned.

List this matter on 27th September 2019 at 03.00 p.m.

Sd/- 24/7/2019
(Justice P.Vishwanatha Shetty)
Lokayukta, State of Karnataka

ck*

ARE-1)

16) 27/09/2019.

ARE-1.

ಗೌ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ-
-ರವರ ಆದೇಶದಂತೆ
ಎದುರುದಾರರಿಗೆ ನೋಟಿಸ್
ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಸ್ವೀಕೃತಿ
ಬಂದಿದೆ.
ಜಂಟಿ ಆಯುಕ್ತರು, (ದಕ್ಷಿಣ)

Lok/BCD-3419/2018.

ಬಿಬಿಎಂಪಿ ರವರ
ಪತ್ರದ ದಿ: 18/09/2019
ಬಂದಿದ್ದು,

ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, (ಪಶುಪಾಲನೆ)
ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಪಶುಪಾಲನೆ).
ಆಯುಕ್ತರು, ಬಿಬಿಎಂಪಿ.,
~~Special Commissioner, BBMP (Health & Administration),~~
ನಿರ್ದೇಶಕರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ-
-ರವರಿಂದ ಅನುಪಾಲನಾ ವರದಿ
ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.
ಮಾನ್ಯರ ಮುಂದಿನ ಆದೇಶಕ್ಕಾಗಿ
ಮಂಡಿಸಿದೆ.

ಅಪರ ಆಯುಕ್ತರು (ಆರೋಗ್ಯ &
ಪಶುಪಾಲನೆ) ಬಿಬಿಎಂಪಿ ರವರ
ಅನುಪಾಲನಾ ವರದಿ ದಿ: 25/09/19
ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

KARNATAKA LOKAYUKTA

No:Compt/LOK/BCD-3419/2018 Date:27-09-2019
Compt/LOK/BCD-1373/2019
Compt/LOK/BCD-2612/2018

ORDER

Dr. S. Shashikumar, Joint Director, Animal Husbandry, BBMP is present along with Dr. G.D.Venkatesh, Assistant Director and Dr. Manjunath, Assistant Director, BBMP, Bengaluru.

2. It is submitted by Dr. Shashikumar that, the matter listed before the Hon'ble Supreme Court on 26-07-2019 has been adjourned. However, he further submitted that, the effective steps are being taken to control menace of dogs throughout Bengaluru city by doing animal birth control surgery and without giving any scope for violation of the Interim Order passed by the Hon'ble Supreme Court. The said statement is placed on record. He is directed to file detailed statement with regard to the

49

steps taken for animal birth control for the last one year till the date of filing of the status report.

3. Communicate this order to the parties concerned.

List this matter on 12th December 2019 at 03.00 p.m.

(Justice P.Vishwanatha Shetty)
Lokayukta, State of Karnataka

ck*

ARE-1)

17) 12-12-2019

ಗೌ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತರವರ
ಆದೇಶದಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ
ವರಿಗೆ ನೋಟಿಸು ಜಾರಿ ಮಾಡಿ
ಪ್ರಕೃತ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

KARNATAKA LOKAYUKTA

No:Compt/LOK/BCD-3419/2018 Date:12-12-2019
Compt/LOK/BCD-1373/2019
Compt/LOK/BCD-2612/2018

ORDER

Dr. S. Shashikumar, Joint Director, Animal Husbandry, BBMP, Bengaluru is present. He has filed a status report dated 12-12-2019. It is useful to extract the same which reads as hereunder:

"ವಿಷಯ: ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಕಸದ ಆರ್ಭಟದ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ದೂರಿನ ನೋಟಿಸ್‌ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ: ತಮ್ಮ ನೋಟಿಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಂ:ಲೋಕ್:ಬಿಸಿಡಿ3419/2018 ದಿನಾಂಕ: 03-10-2019 ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಎಆರ್‌ಎಲ್‌ಡಿ -IV/ ಅಪರ ನಿಬಂಧಕರು ವಿಚಾರಣೆಗಳು - 1, ದಿನಾಂಕ: 30.11.2018, 15.12.2018, 20.06.2019, 03.08.2019 ಮತ್ತು 27.09.2019.

*****

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯ ಹಾಗು ಉಲ್ಲೇಖಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರು ದಿ:27.09.2019 ರಂದು ನೀಡಿರುವ ಆದೇಶದಂತೆ 2018-19ನೇ ಸಾಲು ಮತ್ತು 2019-20ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪ್ರಗತಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಲಗತ್ತಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ."

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ
ಎಬಿಸಿ / ಎಆರ್‌ವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಗತಿ ವಿವರಗಳು.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವರ್ಷ	ಎಬಿಸಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಎಆರ್‌ವಿ ಸಂಖ್ಯೆ
1	2018-19	46151	70065
2	2019-20 (ನವೆಂಬರ್2019ರವರೆಗೆ)	25596	24053

2. The status report extracted above indicates ~~that~~, the steps taken by the BBMP for Animal Birth Control and to inject Anti Rabies Vaccine to the dogs.

3. Dr. S. Shashikumar submitted that, the efforts are being made to operate 60% of female dogs with a view to control the population of dogs. According to him 51% of total dog population has been operated upon. Since the matter is pending before the Hon'ble Supreme Court, he prays for eight weeks time. Time sought is granted. He is directed to file a status report on the next date of hearing. The presence of Dr. S. Shashikumar on the next date of hearing is dispensed with.

3. Communicate this order to the parties concerned.

List this matter on 3rd March 2020 ~~at 03:00 p.m.~~

(Justice P.Vishwanatha Shetty) 12/12/2019
Lokayukta, State of Karnataka

ck*

-52-

LOK/BCD-3419/2018.

18) 03/03/2020 ARE-1.

ನಿರ್ದೇಶಕರು,
ಪಶುಪಾಲನಾ ಇಲಾಖೆ-
-ಯವರಿಂದ ವರದಿ
ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.
ಮಾನ್ಯರ ಮುಂದಿನ
ಆದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

Issue reminder
by 30/4

Sd/- 3/3

08.05.2020

19) ಕರೋನ ವೈರಸ್‌ನ ಪಿಡುಗಿನಿಂದ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಆದೇಶಕ್ಕೆ ನಿಗಧಿತ ದಿನಾಂಕದಂದು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯರ ಮುಂದಿನ ಆದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಡತವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ದಿನಾಂಕ: 30.06.2020ರಂದು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

Sd/- 8/5

ARE-1

-53 LOK/BCD/3419/2018/ARE-1

20) 30.6.2020

[illegible]

Issue reminder to the Joint Director, Department of Animal Husbandry BBMP to send comments by 19.8.2020

30.6.2020

ARE-1 (Addl. charge)

ARE-1)

21. This file i.e., Compt/Lok/BCD-3419/2018 is connected to the file Compt/Lok/BCD-2612/2018. As per Official Memorandum number LOK/RGR/Compt. LOK/2020 dated 28.07.2020 of Registrar, Karnataka Lokayukta file number Compt/Lok/BCD-2612/2018 has been transferred to ARE-10. Therefore, it is submitted that this file i.e., Compt/Lok/BCD-3419/2018 which is connected to the file assigned with number Compt/Lok/BCD-2612/2018 may kindly be transferred to ARE-10.

For kind orders,

19.8.2020

ARE-1 (Additional Charge)

24/08/2020, 4:30pm. 22) **Hon'ble Lokayukta)**

ದಿನಾಂಕ: 24/08/2020 ರಂದು ARE-1 [illegible]

24/8/2020

LOK/BCD/3419/2018/ARE-10.

23] 24/08/2020

ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು,
ತಪಾಸಣೆ ಇಲಾಖೆ,
ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ. ರವರಿಂದ
ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ವರದಿ ಬಂದಿರುವು-
-ದಿಲ್ಲ.

Perused office note.
Status report not recd.
Same by 16/10/20

24/8

24] 16/10/2020

ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು,
(ತಪಾಸಣೆ) ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ.
ರವರು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು,
ದಿ:17/08/2020 ರನ್ವಯ
ಮಾನ್ಯರ ಮುಂದಿನ ಆದೇಶಕ್ಕಾಗಿ
ಮಂಡಿಸಿದೆ

Status report recd
from Joint
director - for
FSN by 16/12/20

16/10

25] 16/12/2020

ಮಾನ್ಯರ ಮುಂದಿನ
ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

For further scrutiny note

21/01/2021

16/12

೨೬) ೨೧/೦೧/೨೦೨೧

ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

BCD-3419/2016
Dt. 21/01/2021

Regular Officer is on Training.

For Final Scrutiny Note by **22/02/2021**

ARE-6 I/c
ARE-10

27] 22/02/2021

ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

For further scrutiny note by 29/03/2021

28] 29/03/2021

ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದೆ.

For further scrutiny note by 29/04/21

28/03